

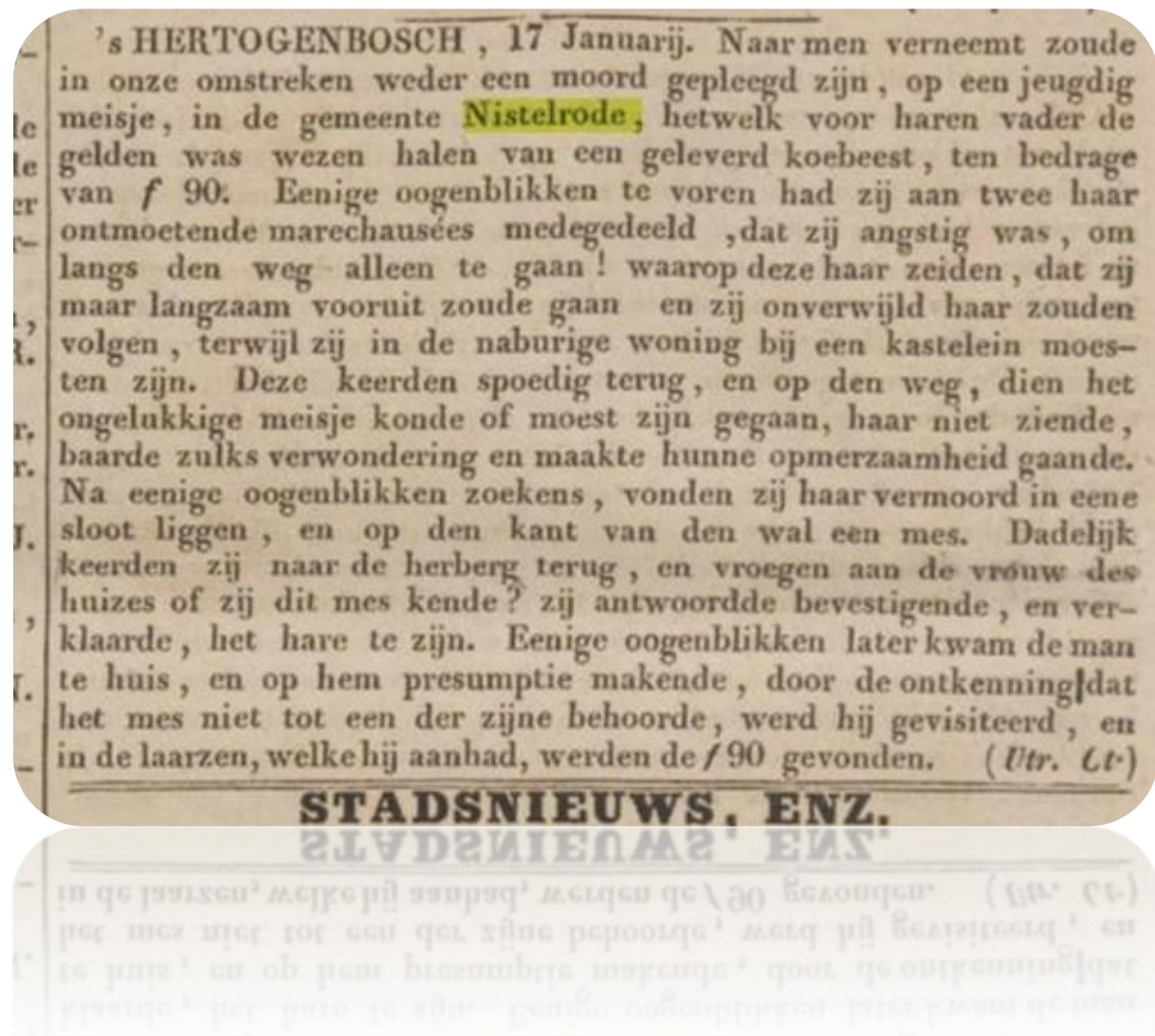
Over een niet gepleegde kindermoord in Nistelrode in 1845

Op Delpher kan je veel historische informatie vinden over ons dorp Nistelrode. Boeken, tijdschriften en ook kranten worden nu in rap tempo gedigitaliseerd. Als je de geschiedenis van een land wilt weten neem je enkele kranten en je krijgt een goed beeld van dag tot dag.

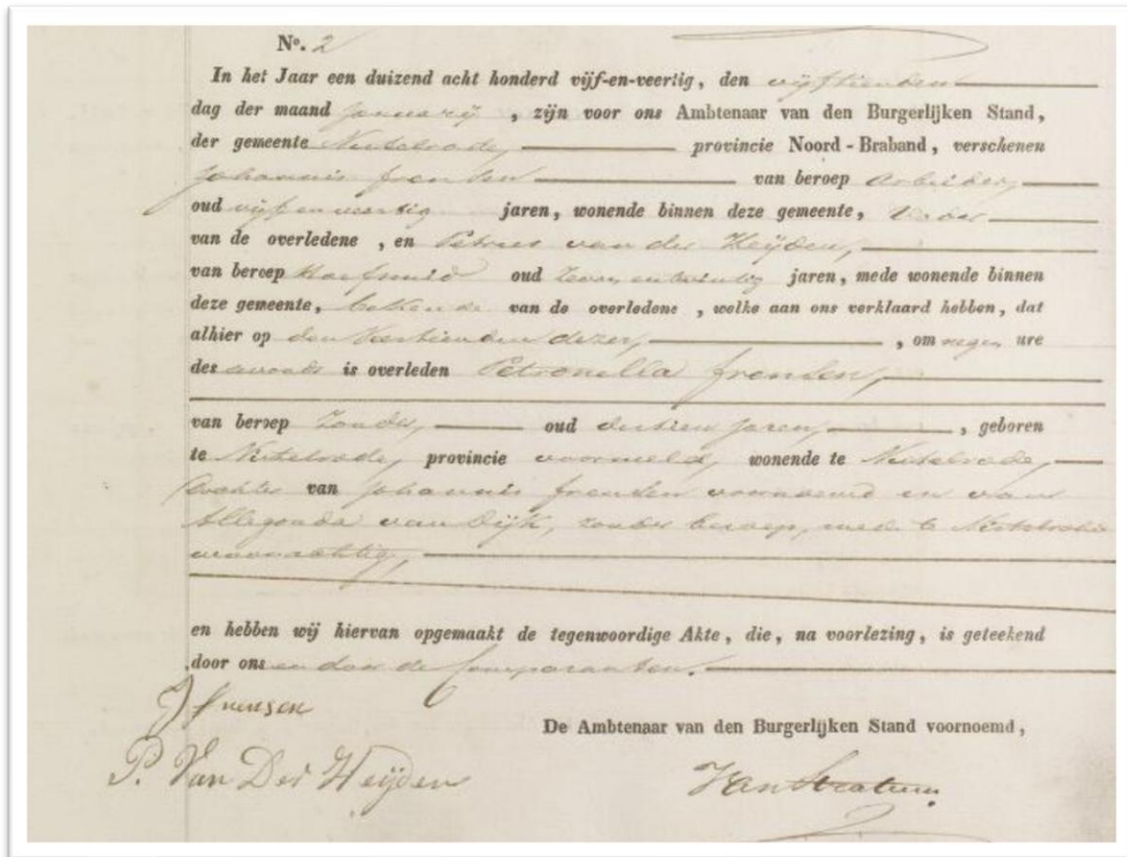
“De krant brengt de leugens in het land” is een wijsheid en uitspraak van o.a. mijn moeder.

Onlangs kwam ik hier door onderzoek zelf achter. Bij toeval kwam ik op Delpher onderstaand bericht tegen:

Bron: Algemeen Handelsblad 17 januari 1845

Meerdere kranten namen deze melding vrijwel identiek over.
 Reden voor mij om er het overlijdensregister 1845 van Nistelrode op na te slaan. Daar vond ik een akte dat **op 14 januari 1845** om 9 uur 's avonds was overleden: **Petronella Fransen (13)**. Zij woonde op Delst. Haar vader was arbeider, venter. Dat zou dus het vermoorde meisje kunnen zijn.

Petronella

Frensen

overledene

14-01-1845

Nistelrode

BS overlijdensakte

Overlijdensregister 1845

Soort registratie: BS overlijdensakte Plaats: Nistelrode

Overledene

Petronella Frensen

overleden op 14-01-1845

Vader

Johannis Frensen

Moeder

Allegonda van Dijk

Bronvermelding

Overlijdensregister 1845, archiefnummer 50, inventarisnummer 5436, aktenummer 2

Gemeente: Nistelrode

Periode: 1845

Nistelrode

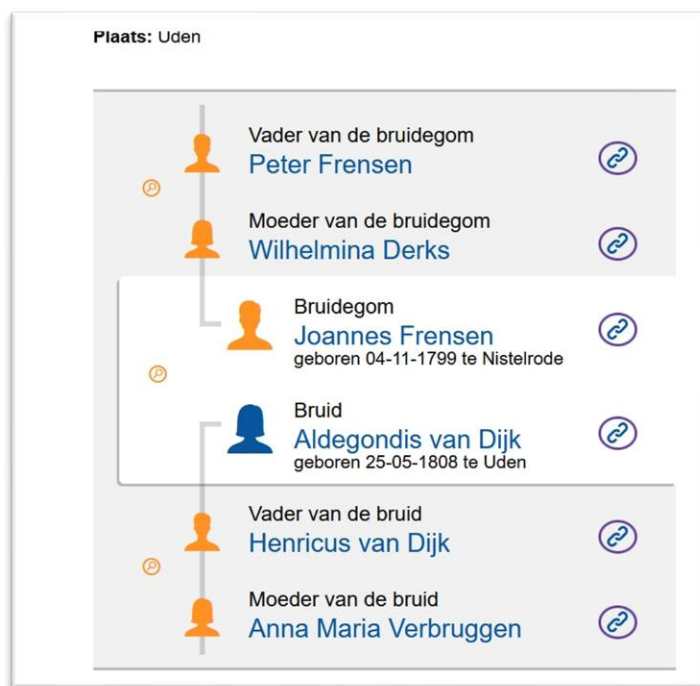
Leaflet | © OpenStreetMap contributors

Bekijk akte

Download scan

Fout melden

Vraag stellen

Johannes FRENSEN, landbouwer op Delst in Nistelrode, gedoopt (RK) op 04-11-1799 te Nistelrode, overleden op 06-04-1875 te Nistelrode op 75-jarige leeftijd. Gehuwd op 29-jarige leeftijd op 15-02-1829 te Uden met de 20-jarige Allegonda (Gorie) van DIJK, gedoopt (RK) op 25-05-1808 te Uden, overleden op 13-04-1867 te Nistelrode op 58-jarige leeftijd.

Uit dit huwelijk:

1. Adrianus, geboren op 06-10-1829 te Nistelrode.
2. Petronella, geboren op 24-12-1831 te Nistelrode, overleden op 14-01-1845 te Nistelrode op 13-jarige leeftijd.
3. Johannes, geboren op 14-07-1834 te Nistelrode.

Gehuwd op 35-jarige leeftijd op 09-08-1869 te Rosmalen met Maria HANEGRAAF.

4. Hendrikus, geboren op 04-09-1835 te Nistelrode, overleden op 06-07-1866 te Nistelrode op 30-jarige leeftijd.
5. Maria Anna, geboren op 27-10-1836 te Nistelrode (zie 63).
6. Theodorus, geboren op 13-11-1837 te Nistelrode.

Gehuwd op 31-jarige leeftijd op 30-01-1869 te Veghel met Antonia DANGEE.

7. Maria Anna, geboren op 08-12-1838 te Nistelrode, overleden op 20-12-1867 te Nistelrode op 29-jarige leeftijd.

8. Jacobus, geboren op 29-11-1839 te Nistelrode, overleden op 11-03-1840 te Nistelrode, 103 dagen oud.

9. Wilhelmus, geboren op 25-01-1841 te Nistelrode.

Gehuwd op 36-jarige leeftijd op 16-05-1877 te Rosmalen met Catharina van VENROOIJ.

10. Johanna, geboren op 10-08-1842 te Nistelrode.

Gehuwd op 33-jarige leeftijd op 24-02-1876 te Nistelrode met Gerardus SCHOOL.

11. Cornelis, geboren op 19-12-1843 te Nistelrode, overleden op 23-03-1844 te Nistelrode, 95 dagen oud.

12. Peter, geboren op 06-02-1845 te Nistelrode, overleden op 19-03-1845 te Nistelrode, 41 dagen oud.

13. Petrus, geboren op 01-09-1847 te Nistelrode, overleden op 24-10-1865 te Nistelrode op 18-jarige leeftijd.

14. Theodora, geboren op 05-10-1850 te Nistelrode, overleden op 26-12-1850 te Nistelrode, 82 dagen oud.

Nistelrode valt onder het kanton Oss, arrondissement 's-Hertogenbosch. Een roofmoord / kindermoord is een fors vergrijp, dit in tegenstelling tot diefstal, stroperij of mishandeling m.a.w. **ALS** dit gebeurd is zal er zeker ook een procesdossier van zijn in 1845 of 1846. In het bericht wordt gesuggereerd dat de man van de herbergierster de schuldige zou kunnen zijn. Zij herkende het mes als het hare en bij thuiskomst van de man werd 90 gulden gevonden, het bedrag van de verkoop van het koebeest.

Bij de BHIC kan je de criminele vonnissen onderzoeken. Nistelrode viel destijds binnen het kanton van Oss en het arrondissement van 's-Hertogenbosch. Al eerder deed ik hierin onderzoek, toen naar moordenaar Jan Buuts uit Heesch die zijn geliefde en zes maanden zwangere Adriana van den Boom uit Nistelrode

om het leven bracht en haar lijk versleepte naar het Grölder. (zie mijn publicatie over de moord in Het Lijk).

In de database van het archief van de rechtbank criminele vonnissen kan je zoeken op de aard van het delict:

Diefstal (726)	Verduistering (7)
mishandeling (331)	Ontucht met minderjarigen (6)
Landloperij (158)	(openlijke) geweldpleging / onderlinge vechterij (5)
Schouw-, ijk- en patentovertreding (141)	Openbare schennis der eerbaarheid of zedelijkheid ... (5)
Bedelarij (118)	Valsheid in geschrifte / afleggen van valse verkla... (4)
overtreding van diversen wettelijke voorschriften ... (110)	Verboden vervoer / smokkelarij / zoutfraude (4)
Wederspanningheid (tegen personen bekleed met overh... (68)	Inbraak (3)
Vernieling (57)	Oplichting (3)
zware mishandeling (34)	Veroorzaken van dood door schuld (3)
Verstoring van de openbare orde (18)	mishandeling, medeplichtigheid (3)
belediging / hoon (18)	Aanranding (2)
Stroperij / jachtovertredingen (16)	Bedrog / misbruik van vertrouwen (2)
Voordeel trekken uit door misdrijf verkregen goed (16)	Beschadiging (2)
Laster (9)	Kwakzalverij / onbevoegd uitoefenen van de geneesk... (2)
Helina (8)	Diefstal, medeplichtigheid (1)

Met filters als Plaats rechtbank = 's-Hertogenbosch en Soort rechtbank = arrondissement kom je over 1845 liefst 926 zaken tegen en over 1846 meer, nl. 966 zaken.

In bovenstaand lijstje van delicten ontbreekt het delict moord. Die term zou je hier wel verwachten. Door in het zoekveld 'moord' in te vullen kom je ze gelukkig wel tegen in variaties als moord, medeplichtigheid, uitlokking en poging daartoe. Zo komt kindermoord veel voor. Beter is daarom in het zoekfilter te zoeken naar 'moord' of 'kindermoord'.

Ik heb deze kindermoord echter niet kunnen vinden bij het arrondissement in Den Bosch. Je zou die, bij deze kindermoord in januari 1845 en het bekend zijn van de dader, ook in 1845 - 1846 mogen verwachten.

Helaas, pindakaas.....niets daarover.

Terug naar de kranten op Delpher. Na heel veel zoeken vond ik slechts één kort krantenberichtje:

Aangaande den moord, welke in de omstreken van Nistelrode aan een meisje

door een kastelein om f 90,- enz. enz.

zoude zijn

gepleegd, als

nieuwstijding

onder

dagteekening van

's-Hertogenbosch

den 17 dezer uit de Utrechtse Courant door andere dagbladen overgenomen, kan men met zekerheid melden, dat daarvan noch bij justitie, noch bij de marechaussées iets bekend is.

Bronnen:

1. <https://www.jantimmerscultuurhistorie.nl> voor de genealogische gegevens
2. Delpher, diverse kranten
3. BS Overlijdensregister Nistelrode 1845
4. BHIC Criminele Vonnissen. Met dank aan Vincent v.d. Griend, BHIC team Dienstverlening.